

Tutkimus: Yli puolet suomalaisista pitää nuorten talousosaamisen tasoa huonona

Yli puolet suomalaisista ajattelee, että nuorten talousosaaminen on huonolla tasolla. Tätä mieltä ovat varsinkin osake- ja rahastosijoittajat (60 %). Nuorten talousosaamisen parantamisessa tulisi panostaa aihealueissa erityisesti oman talouden hallintaan sekä lainoihin ja velkoihin. Suomalaisen, varsinkin naisten, mielestä vastuu nuorten talousosaamisen parantamisessa on ensisijaisesti kodilla. Miehet näkevät, että koululla on yhtä suuri vastuu talouden opettamisessa. Tiedot ilmenevät tuoreesta kyselytutkimuksesta koskien suomalaisten mielipiteitä nuorten talousosaamisesta.

Suomalaiset huolissaan nuorten talousosaamisen tasosta

Yli puolet suomalaisista (56 %) ajattelee, että nuorten talousosaaminen on jokseenkin tai erittäin huonolla tasolla. Vain kolmannes suomalaisista kokee nuorten talousosaamisen olevan jokseenkin hyvällä tai erittäin hyvällä tasolla.

Vastaajista etenkin 30–39-vuotiaiden mielestä nuorten talousosaamisen taso on huonolla tasolla (65 % vastaajista). Parhaalla tolalla nuorten talousosaamisen näkevät 18–29-vuotiaat, joista 39 % kokee talousosaamisen olevan erittäin tai jokseenkin hyvällä tasolla.

- Nuoret ovat kiinnostuneita taloudesta ja haluavat parantaa talousosaamistaan. Meidän aikuisten niin kouluissa kuin kodeissa pitäisi puhua rahasta nuorten kanssa paljon konkreettisemmin ja käytännönläheisemmin, jotta he voisivat paremmin ymmärtää, mistä on kyse, Talous ja nuoret TATin johtaja **Liisa Tenhunen-Ruotsalainen** kommentoi.

Kun tarkastellaan heitä, jotka ovat ilmaisseet omistavansa rahastoja ja/tai osakkeita, 60 % pitää nuorten talousosaamista erittäin tai jokseenkin huonolla tasolla. Heistä, joilla ei ole rahastoja ja/tai osakkeita, vain 52 % kokee talousosaamisen olevan huonolla tasolla. Sijoittajat ovat siis muita kansalaisia huolestuneempia nuorten talousosaamisen tasosta.

Nuorten talousosaamisessa pitää panostaa erityisesti oman talouden hallintaan – myös säästämisen ja sijoittamisen tärkeys korostuu nuorempien keskuudessa

Suomalaisten mielestä oman talouden hallinta on tärkein aihealue nuorten talousosaamisessa, johon pitää erityisesti panostaa (51 % vastaajista). Seuraavaksi tärkeimpänä pidetään lainoja ja velkoja (13 %). Yllättävää on, että säästämistä ja sijoittamista (9 %) pidetään tärkeämpänä aihealueena kuin rahan tienaamista (6 %) tai kestävästä kuluttamisesta (8 %).

Kaikilla ikäryhmillä ykkösaikalueeksi nousee nuorten talousosaamisessa oman talouden hallinta. Seuraavaksi tärkein aihealue vaihtelee. Kaikilla yli 30-vuotiailla se on lainat ja velat, mutta 18–29-vuotiaat pitävät toiseksi tärkeimpänä talousosaamisen aiheena säästämistä ja sijoittamista.

Kun tarkastellaan heitä, joilla ei ole osakkeita tai rahastoja, säästäminen ja sijoittaminen nousee vasta viidenneksi tärkeimmäksi aihealueeksi. Sijoittajilla taas rahan tienaaminen ei nouse lainkaan top 5:een. Sijoittajien ja ei-sijoittajien mielestä tärkeimmät aihealueet nuorten talousosaamisen edistämiseksi ovat:

Sijoittajat

1. Oman talouden hallinta (56 %)
2. Lainat ja velat (11 %)
3. Säästäminen ja sijoittaminen (10 %)
4. Kestävä kuluttaminen (6 %)
5. Julkisen talouden ymmärtäminen (5 %)

Ei-sijoittavat

1. Oman talouden hallinta (48 %)
 2. Lainat ja velat (15 %)
 3. Kestävä kuluttaminen (9 %)
 4. Rahan tienaaminen (8 %)
 5. Säästäminen ja sijoittaminen (7 %)
- Nuorten kotitalouksien on syytä tarkoin miettiä omien kulutuspäätösten suoria vaikutuksia oman taloutensa tasapainoon. Onkin hienoa huomata, että myös lainojen ja velkojen hallintaan liittyvät kysymykset nousevat korkealle nuorten talousosaamisesta puhuttaessa.

Kotitaloutta täytyy pystyä tarkastelemaan niin ansiotulon, sijoittamisen kuin lainojenkin suhteen kokonaisuutena. Liian moni ajautuu talousvaikeuksiin jo nuoresta iästä alkaen, sanoo Suomen Ekonomien puheenjohtaja **Timo Saranpää**.

Naiset sysäävät miehiä suuremman vastuun nuorten talousosaamisesta kodille

Suomalaisten mielestä kodilla tulisi olla ensisijainen vastuu nuorten talousosaamisen parantamisesta (39 % vastaajista). Noin kolmannes vastaajista on sitä mieltä, että suurin vastuu tulisi olla koululla. Vain 15 % suomalaisista kokee, että vastuu on nuorilla itsellään ja vielä pienempi joukko (6 %) laittaisi vastuun valtiolle. Suomalaiset eivät koe, että yritykset tai järjestöt voivat ottaa vastuuta talousosaamisen parantamisesta (1 % vastaajista).

Kun verrataan naisia ja miehiä, huomataan selkeä ero ajattelussa. 47 % naisista kokee, että vastuu nuorten talousosaamisesta on ensisijaisesti kodilla, sitten koululla (31 % vastaajista) ja kolmanneksi nuorilla itsellään (11 % vastaajista). Miehet sen sijaan laittaisivat yhtä suuren vastuun niin kodille kuin koululle (molemmissa 32 %) ja suuremman vastuun yksilölle (20 %).

Myös ikäryhmien välillä näkemyksissä on eroja. 18–29- ja 30–39-vuotiaat näkevät, että ensisijainen vastuu nuorten talousosaamisen parantamisesta on koululla. Tätä vanhemmat, yli 40-vuotiaat, ovat sitä mieltä, että vastuu on ensisijaisesti kodilla. Eniten vastuuta nuorille itselleen laittaisivat 50–59-vuotiaat (21 %), ja vähiten 18–29-vuotiaat (12 %).

- Talousosaamisesta kansalaistaitona on luonnollisesti kannettu huolta myös kauppakorkeakoulujen piirissä. Me koulutamme vain pienen osan opiskelijoista, joten laajemmin talousosaamisen perusta pitää rakentaa jo aikaisemmin, koulussa ja kotona. Kauppakorkeakoulut tekevät yhteistyötä lukioiden kanssa eri paikkakunnilla ja tarjoavat kaikille yliopisto-opiskelijoille mahdollisuuden sivuaineopintoihin. Mutta varmasti meillä voisi olla tiiviimpää yhteistyötä esimerkiksi opettajankoulutuksen kanssa, jotta varmistetaan, että perus- ja toisen asteen opettajilla on tarvittava osaaminen talouden opettamiseen. Kodeilla on hyvin erilaiset lähtökohdat näiden asioiden opettamiseen, ja siksi talousosaamisen opettamisen tulisi olla vahvasti koulujen tehtävänä. Muuten osaaminen, tai sen puute, periytyy. Esimerkiksi pikavipit ja muut taloustaitojen puutetta hyväkseen käyttävät ovat harvemmin paremmin toimeentulevien perheiden ongelma, sanoo Suomen kauppakorkeakoulut (ABS) ry:n puheenjohtaja, LUT yliopiston kauppakorkeakoulun dekaani **Sami Saareketo**.
- Yrityksillä on loistava mahdollisuus kantaa yhteiskuntavastuunsa tarjoamalla nuorille mahdollisuuden nähdä, miltä arki näyttää työnteossa ja toisaalta myöskin palkanmaksun kautta opettaa nuorille taloudenpitoa. Nordnetillä olemme paljon valistaneet ja puhuneet korkoa korolle -ilmiöstä ja siitä, että vaurastuminen on määrätietoista tekemistä, joka varmasti tuo tulosta pitkässä juoksussa. Kaikkihan me tiedämme, että raha ei tee onnelliseksi ja tavallaan taloushallinta ja talousasioiden ymmärtäminen eivät itsessään myöskään tee ketään onnelliseksi, mutta yhtä lailla, jos ei myöskään hallitse omaa talouttaan, se tekee kyllä hyvinkin onnettomaksi, toteaa Nordnet Suomen talousasiantuntija **Martin Paasi**.

Kyselytulokset julkaistaan SuomiAreenassa

Kyselytutkimuksen toteutti tutkimusyhtiö YouGov ajalla 7.–10.6.2019. Kyselyyn vastasi 1001 yli 18-vuotiasta suomalaista. Virhemarginaali on +/-3 %.

Kyselytulokset julkaistaan osana Nordnetin, Talous ja nuoret TATin, Suomen Ekonomien ja Suomen kauppakorkeakoulut (ABS) ry:n yhteistä keskustelutilaisuutta Porin SuomiAreenassa. Avoin keskustelutilaisuus "Nyt tehdään nuorten talousosaamissopimus!" järjestetään maanantaina 15.7. klo 17.30–18.30. Tilaisuudessa keskustelevat Elinkeinoelämän keskusliitto EK:n PK-johtaja **Jouni Hakala**, Opetushallituksen opetusneuvos **Kristina Kaihari**, Opettajankoulutusfoorumien varapuheenjohtaja **Seija Mahlamäki-Kultanen** ja oppisopimusopiskelija **Miia Sailama** Stadin ammatti- ja aikuisopistosta. Tilaisuuden juontaa näyttelijä, kaupunginvaltuutettu ja yrittäjä **Jasmin Hamid**.

Tilaisuutta voi seurata sosiaalisessa mediassa aihetunnisteella #puhurahasta tai nordnet.fi/suomiareena.

Lisätietoja antaa:

Martin Paasi, talousasiantuntija, Nordnet Suomi,
050 5918 292 / martin.paasi@nordnet.fi

Mika Parkkari, koulutuspolitiikan asiantuntija, Suomen Ekonomit, 040 080 2145 / mika.parkkari@ekonomit.fi

Viivi Ali-Löytty, viestintäpäällikkö, Talous ja nuoret TAT,
040 776 9040 / viivi.ali-loyttu@tat.fi

Juuso Leivonen, Suomen kauppakorkeakoulut (ABS) ry,
040 730 7236 / juuso.leivonen@abs.fi